

Poslání salesiánů v Českých Budějovicích a jeho proměny

Více než třicetileté působení Kongregace salesiánů dona Boska v Českých Budějovicích je poznamenáno mnoha zvraty a proměnami, které se pokusím stručně vykreslit.

Salesiáni odvozuji svoje poslání i způsob života od svého zakladatele, italského kněze, který se jmenoval Giovanni Melchior Bosco (1815-1888). Apoštol chudé mládeže don Bosco z Turína byl znám v českém prostředí již v 80. letech 19. století, a to zásluhou Barbory Pazderníkové a Marie Červinkové-Riegrové. Ale na území dnešní České republiky vstoupili salesiáni jako nová kongregace až v roce 1927. Přestože se ve 20. letech 20. století uvažovalo také o tom, že prvním místem jejich působení budou jižní Čechy, jejich českou „kolébkou“ se stal moravský Fryšták, městečko nedaleko Zlína. Do oblastí jižních Čech zasahoval jejich apoštolát dlouhou dobu pouze okrajově, a to především díky sympatiím duchovního správce Křemešnicku k donu Boskovi – v poutním kostele je dosud nejstarší socha dona Boska v jižních Čechách – a v době války dočasným přesunutím studentů do Dvorku u Přibyslavi.

Od 70. let zasahoval do jižních Čech svým apoštolátem známým pod názvem „chaloupky“ tehdy mladý salesiánský kněz Karel Herbst. Ke konci 70. let navštěvoval jižní Čechy také Werner Rösch. Stoupající zájem katolických rodin z jihu Čech o spolupráci se salesiány přivedl začátkem 80. let tehdejšího provinciála Františka Míšu k rozhodnutí poslat do Českých Budějovic dva salesiány, aby si zde našli práci a bydlení a ve svém volném čase – tehdy samozřejmě neveřejně – provozovali apoštolát. Byl to Zdeněk Demel a Jaroslav Kuchař, později se k nim přidal Jiří Kašný. Tito salesiáni museli pracovat ve skrytosti a možná i proto část poslání salesiánů i po nabytí svobody v roce 1989 zůstala širší veřejnosti skrytá. Málokdo ví, že salesiáni hráli důležitou roli při vzniku Teologické fakulty Jihočeské univerzity v r. 1991 a že jí zejména v letech 1993-2008 působením děkanů a proděkanů z řad salesiánů vtiskli zaměření na praktickou teologii a rozvoj sociálních a pedagogických oborů.

V roce 1990 převzali salesiáni kostel a bývalý františkánský klášter – v té době mateřskou školkou – ve Čtyřech Dvorech. Tím začalo jejich veřejné působení v Českých Budějovicích. Již v první polovině 90. let se – mimochodem také zásluhou prvního faráře salesiánské farnosti na Čtyráku Michaela Martinka – začala rozvíjet salesiánská koncepce pastorační tzv. „díla základního typu“, tedy farnosti propojené se střediskem mládeže. Ve všech farnostech, kde salesiáni od roku 1990 působili, byla snaha vytvořit samostatné salesiánské středisko, které plní diakonické poslání církve vůči mladým lidem, a to většinou vůči dětem a mládeži, která do kostela nechodí.

Od roku 1996 do roku 2012 sídlil v Českých Budějovicích také salesiánský postnoviciát a studentát, tedy instituce zaměřená na přípra-

vu mladých salesiánů na jejich poslání. Salesiáni po prvních slibech přišli do Českých Budějovic a začali studovat na Teologické fakultě Jihočeské univerzity, po dvou letech odcházeli na praxi (tzv. asistenci) a po ní se opět vraceli na fakultu a do komunity v Českých Budějovicích. Zpočátku bydleli studenti na dvou místech – ve středisku na Čtyřech Dvorech a v bývalém moravském špitále u kostelíka Nejsvětější Trojice na Pražské ulici v budějovickém Starém městě. Později se všichni studenti přesunuli na Pražskou ulici, kde sídlila komunita salesiánů studentů a vyučujících. Následkem úbytku nových povolání musela tato komunita definitivně ukončit svou činnost ke konci roku 2012. Současní zájemci o salesiánský řeholní život se připravují na Slovensku (Poprad, Žilina) a v Itálii (Turín).

V roce 2012 se podařilo rozšířit dům komunity u kostela na Čtyřech Dvorech a v roce 2014 expandovalo salesiánské středisko mládeže do nové budovy komunitního centra na sídlišti Máj. V současnosti vnímají česko-budějovičtí salesiáni tři hlavní úkoly: farnost, která zahrnuje teritoriálně část města na levém břehu Vltavy, pastorační vysokoškoláků, zejména těch, kteří bydlí na kolejích v areálu univerzitního kampusu v blízkosti kostela sv. Vojtěcha ve Čtyřech Dvorech, a službu dětem – Domu dětí a mládeže. Tato činnost je doplněna o působení dvou spolupráteřů na teologické fakultě a výpomocí v dalších farnostech v okolí Českých Budějovic, jakož i duchovní formaci salesiánů – spolupracovníků (laická větev salesiánské rodiny).

Přestože se salesiáni považují za apoštolsky aktivní řeholní rodinu, není jejich činnost možná bez zakotvení v osobním vztahu s Kristem, bez společné modlitby a společné-

ho života v komunitě, bez vzájemného „correctio fraterna“ i bez spolupráce s místní církví. K tomu, aby se salesiáni „neutopili“ pouze v množství vnější činnosti, potřebují povzbuzení a modlitbu ostatních. K tomu, aby rozvíjeli právě ty aktivity, které jsou potřeba, potřebují také zpětnou vazbu věřících i nevěřících spolupracovníků. K obnovení salesiánského ducha je zaměřeno také přípravné období na jubileum 200 let od narození zakladatele salesiánů, které oslavíme v roce 2015.

Doufám, že široké spektrum života salesiánů v Českých Budějovicích může být pro čtenáře Setkání impulsem k zájmu o salesiánské dílo a k jeho duchovní i hmotné podpoře.

Michal Kaplánek

ROK ZASVĚCENÉHO ŽIVOTA
V ČESKOBUDĚJOVICKÉ DIECÉZI
30. 11. 2014-2. 2. 2016
Sledujte aktuální program
www.rehole.bcb.cz
Děkujeme za modlitby, i my se modlíme za vás a s vámi.
Úmysly vašich modliteb rádi přijmeme na rehole@bcb.cz